

Реферат
на кваліфікаційну (магістерську) роботу
«Особливості розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці»
магістрантки спеціальності 053 Психологія
Скляренко Євгенії Вікторівни

Обсяг роботи – 213 с. **Кількість таблиць** – 12 табл. **Кількість рисунків** – 10 рис.
Список використаних джерел – 74 найменувань, з них 7 – іноземною мовою.

Об'єкт дослідження – емоційний інтелект в юнацькому віці.

Предмет дослідження – особливості розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити особливості розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці та розробити тренінгову програму для його розвитку.

Завдання дослідження: розглянути основні підходи до поняття «емоційний інтелект», його основні теорії в західній та вітчизняній психології; розкрити зміст і сутність поняття «емоційний інтелект» та проаналізувати його моделі; визначити специфіку розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці; виокремити та охарактеризувати систему чинників, які впливають на розвиток емоційного інтелекту в юнацькому віці; дослідити особливості розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці та чинники, які впливають на його розвиток; розробити тренінгову програму для розвитку емоційного інтелекту в осіб юнацького віку.

Методи дослідження: теоретичні (теоретичний аналіз та синтез, систематизація, порівняння і узагальнення даних наукових джерел, дедуктивні та індуктивні методи); емпіричні (спостереження, тестування, стандартизовані методики); методи обробки та інтерпретації даних (метод описової статистики, кількісні та якісні із застосуванням методів математичної статистики з використанням програми Microsoft Excel); вивчення та систематизація методів, засобів та прийомів психологічного навчання.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає у розкритті сутності поняття «емоційний інтелект» в контексті основних західних та вітчизняних психологічних теорій і підходів; аналізі специфіки розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці; виокремленні та характеристиці чинників, які впливають на розвиток емоційного інтелекту в юнацькому віці.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що виявлені особливості та встановлені закономірності розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці та чинники його детермінації можуть бути використані практичними психологами, педагогами та батьками. Розроблена тренінгова програма сприятиме оптимізації розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці, зокрема в умовах підвищеного стресу. Апробований у дослідженні методичний інструментарій може бути застосований для моніторингу рівня розвитку емоційного інтелекту у юнаків та юнок.

Висновки. Юнацький вік є критичним періодом для розвитку емоційного інтелекту (ЕІ). Результати емпіричного дослідження свідчать про переважно низький загальний рівень ЕІ у 51,1% респондентів, при цьому 60% опитаних мають низькі показники за шкалою «розуміння емоцій», а 46,8% – за шкалою «управління емоціями». У ході дослідження встановлено гендерні відмінності: дівчата демонструють нижчу здатність до управління емоціями, тоді як у хлопців зафіксовано нижчий рівень розвитку міжособистісного ЕІ. Також виявлено негативний вплив неповної сімейної структури на формування більшості компонентів ЕІ. Аналіз досліджуваних психологічних чинників виявив високий рівень емпатії у більшості юнацтва (79%), переважно середній рівень самооцінки (76%) та дисбаланс у розвитку рефлексивних процесів, а саме домінування високої саморефлексії при середньому рівні соціорефлексії. Статистично підтверджено, що загальний ЕІ позитивно корелює із саморефлексією, але негативно – із самооцінкою; міжособистісний ЕІ позитивно корелює з емпатією та соціорефлексією; внутрішньоособистісний ЕІ негативно корелює з емпатією і самооцінкою, а управління емоціями позитивно – з саморефлексією та негативно – з самооцінкою, «розуміння емоцій» не показало статистично значущих зв'язків. Негативні кореляції ЕІ з самооцінкою та емпатією свідчать про його складну детермінацію в юнацькому віці і потребують подальшого дослідження. На основі даних розроблено тренінгову програму та сформульовано рекомендації щодо розвитку ЕІ в юнацькому віці, зокрема в умовах війни.

Ключові слова та словосполучення: емоційний інтелект, юнацький вік, емпатія, самооцінка, рефлексія, саморефлексія, соціорефлексія, тренінгова програма.